

PS pro matematickou gramotnost

zápis ze setkání

7.6.2023, Český Brod, Žižkova č. p. 507

Přítomni

- **Zástupci PS:** Děkanová Andrea (ZŠ Žitomiřská), Pěnkava Václav (ZŠ Poříčany), Pokorná Romana (ZŠ Tyršova), Šindelářová Orleana (ZŠ a PŠ Český Brod) *zastoupeny 4 ZŠ.*
- **Ostatní:** Hana Hartychová (odborný garant).
- **Za realizační tým:** Vraj Gabriela.
- **Omluveni:** Pačesová Horynová Linda (Dokolečka z.s.), Soukupová Jiřina, Svěčená Veronika, Šeblová Marcela (ZŠ Tuklaty), Švandrlík Michal (ZŠ Žitomiřská).

Program

1. Zahájení
2. Informace o aktualitách z projektu „Vzkvétání škol Českobrodská“
3. Základní útvary v rovině – lomená čára, přímka, polopřímka, úsečka, čtverec, kružnice, obdélník, trojúhelník, kruh, čtyřúhelník, mnohoúhelník, odborné vedení Mgr. Hana Hartychová
4. Sdílení aktualit ze života škol v ORP Český Brod
5. Závěr, další postup

Body z jednání

1. Zahájení

Gabriela Vraj uvítala přítomné.

2. Informace o aktualitách z projektu „Vzkvétání škol Českobrodská“

G. Vraj informovala o plánovaných dalších aktivitách v projektu:

 Letní škola – výjezdní setkání pracovních skupin bude od 14. 8. – 18. 8. 2023 v Kuksu a bude věnována rozvoji potenciálu každého žáka.

- Přihlašování bylo ukončeno k 31. 5. 2023. Kapacita omezena na cca 24 míst.
- Aktivním členům PS bude zaplacen ubytování, jídlo si hradí sami. **Členové PS mohou pověřit účastí na výjezdním zasedání zástupce ze své školy.**
- Plánovaní lektori na LŠP: Mgr. Irena Hošková, Pavel Kučera, Mgr. Jindřich Monček, Mgr. Roman Musil, Mgr. Lucie Ulíková.

Veškeré informace byly a jsou nadále zveřejňovány na webu projektu <https://skoly-orp-cb.eu/> a Facebooku – <https://www.facebook.com/skolyceskobrodsko/>

Termín	Aktivita	Místo
14. 6. 2023	Pracovní skupina pro předškolní vzdělávání	Tranzit Café, Žižkova 507, Český Brod
14. 8. – 18. 8. 2023	Letní škola - výjezdní setkání pracovních skupin	Barokní areál Kuks
22. 8. 2023	Duševní hygiena – Program pro podporu duševního zdraví dospívajících – Jaroslava Budíková a kol. – odkaz na elektronickou přihlášku bude zaslán v týdnu od 12. 6. 2023	Žižkova 507, Český Brod
28. 8. 2023	Duševní hygiena – Program pro podporu duševního zdraví dospívajících – Jaroslava Budíková a kol. - odkaz na elektronickou přihlášku bude zaslán v týdnu od 12. 6. 2023	Žižkova 507, Český Brod
29. 8. 2023	Pracovní skupina pro rovné příležitosti ve vzdělávání a pracovní skupina pro předškolní vzdělávání	Žižkova 507, Český Brod
5. 9. 2023	Pracovní skupina pro financování	Žižkova 507, Český Brod
3. 10. 2023	Pracovní skupina pro rovné příležitosti	Žižkova 507, Český Brod
4. 10. 2023	Pracovní skupina pro čtenářskou gramotnost	Žižkova 507, Český Brod

Projekt Vzkvétání škol Českobrodsko v listopadu 2023 končí, již nyní sbíráme návrhy na aktivity do programu následného projektu od 2023 do 2026.

Svazková škola

- Veřejná zakázka na výběr dodavatele stavby části svazkové školy pokračuje zveřejňováním dodatečných informací požadovaných případnými uchazeči. V souvislosti s tím je v souladu s platnou legislativou prodloužována lhůta k předkládání nabídek. K dnešnímu dni je stanovena na 13. 6. 2023.
- Byl schválen zápis svazkové školy ZŠ Pošembeří k 1. 9. 2023 do Rejstříku školských právnických osob a do Rejstříku škol a školských zařízení. Třídy budou umístěny v objektu tzv. školičky – Žitomířská 1154. Zápis do 1. třídy proběhl 1. 6. 2023, máme zapsáno 28 žáků. Přepokládá se otevření 2 prvních tříd pro spádové obce zapojené do výstavby svazkové školy.
- Obce, které nejsou zapojeny do financování výstavby svazkové školy, mohou v září 2023 přistoupit do projektu a podepsat rámcovou smlouvu o financování.

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

Stránka | 2

3. Základní útvary v rovině – lomená čára, přímka, polopřímka, úsečka, čtverec, kružnice, obdélník, trojúhelník, kruh, čtyřúhelník, mnohoúhelník

G. Vraj předala slovo H. Hartychové, která zahájila práci nad tématem dnešního setkání.

Z diskuse vyplynulo:

- Kdo nic nedělá, nic nezkaží, ale ani se neposune.
- Chybami se člověk učí.
- Nejlepší by bylo poučit výrobce, aby vyráběli pomůcky, tak, jak by měly vypadat (např. bez plastů). A také rodiče, aby věděli, jaké pomůcky mají kupovat. Mít pomůcky ve škole k zapůjčení.
- Základem rýsování je správně ořezaná tužka.
- Výuku geometrie je dobré začínat kolmicí na šikmou čáru. Na počátku výuky geometrie, je vhodné dětem neříkat, že se jedná o kolmici, když narýsují/vidí vodorovnou a svislou čáru, aby děti na druhém stupni dokázaly rýsovat kolmice v různém natočení čar.
- Problém pracovních sešitů je malý pracovní prostor. Lepší je používat klasické velké nelinkované sešity, tak, aby děti měly dostatek prostoru na rýsování.
- Děti by se měly naučit používat kalkulačku. Nedoporučuje se používat mobily, protože děti často využívají různé dostupné programy k výpočtu a nedochází k vlastnímu řešení.
- Vhodné jsou jednotné školní kalkulačky, které mají stejné ovládání.
- Geometrii lze kombinovat i s jinými předměty (zeměpis, ...) a dá se učit i zábavnou formou, třeba také v terénu (kružítka nahradit provázekem).
- Ne všechny děti mají prostorovou představivost, ale i s tím se dá pracovat, pokud se přistoupí k výuce hravou formou.
- Pro děti je těžké popsat slovy, že se jedná o protilehlé stěny.
- Na 1. stupni cca do 4. třídy je potřeba, aby si děti s geometrií hodně hrály, vystřihovaly a modelovaly různé geometrické tvary.
- Už na 1. stupni je možné učit rovnice o 2 neznámých dle prof. Hejného. Existují příklad z prostředí zvířátek dědy Lesoně, kde zvířátka jsou schovaná za maskami.
- Na 2. stupni je nutné vrátit se při nedostatečném pochopení nějakého učiva k počátkům, využít doplňkových metod např. krokovací pás, kresba teploměru, aj., tak, aby si děti matematiku zažily, prožitek více smysly, pohybem pomůže k ujištění vztahů a algoritmů ...
- *RVP ZV – výstupy učiva geometrie – viz. příloha č. 1.*
- *Fraktály, geometrie okolo nás*, např. v přírodě - v šiškách, květech, mušlích, krystalech, mracích, blescích, horách, vločkách, řekách, ... *viz. příloha č. 2.*

- ❗ Základem výuky matematiky je komunikace a navázání spolupráce mezi 1. a 2. stupněm. Učitelé by se měli mezi sebou umět domlouvat na tom, co by děti měly umět s příchodem na 2. stupeň.
- ❗ Děti je nutné umět zaujmout, aby je matematika bavila a chtěly se jí naučit porozumět.

4. Sdílení aktualit ze života škol v ORP Český Brod

DSO Český Brod – Doubravčice

- DSO získal novou dotaci od Ministerstva vnitra na integraci dospělých včetně výuky českého jazyka „Českobrodsko společně“. Projekt bude probíhat do prosince 2023. V průběhu projektu proběhnou různé rukodělné dílny, jednodenní poznávací výlety po ČR, víkendové, příměstské a týdenní pobyty po ČR. Kontaktní osobou je koordinátorka projektu: Inga Cebotari, tel: 605 364 732, cebotari.ingavv@gmail.com
- ***V rámci projektu „Českobrodsko společně“ proběhne 22. 6. 2023 vodácký výlet pro ukrajinské děti po Labi – viz příloha č. 2, účast českých dětí s doprovodem vítána.***

5. Závěr, další postup

Příští setkání se uskuteční ve středu 11. 10. 2023 od 14:00 hodin na téma: Jak dětem přiblížit geometrii, jak ji zatraktivnit? Využití grafiky, aplikací, techniky v geometrii?

Veškeré zápisy ze setkání PS pro čtenářskou gramotnost naleznete zde: <https://skoly-orp-cb.eu/>, sekce pro členy <https://skoly-orp-cb.eu/pro-cleny/ps-matematicka-gramotnost/>, heslo pro přístup: **nastenkaCB**.

Pokud máte nápady pro aktivity z projektu, můžete je posílat na skolyorp@cesbrod.cz.

Na webu je záložka „Vzdělávání dětí z Ukrajiny“ <https://skoly-orp-cb.eu/vzdelavani-deti-z-ukrajiny-tipy-informace-aj/>

Dokončení zápisu

Zapsala:

Gabriela Vraj, realizační tým MAP

Schválila:

Jiřina Soukupová, realizační tým MAP

Přílohy:

Příloha č. 1 – RVP ZV – výstupy učiva geometrie

Příloha č. 2 – Fraktály, geometrie okolo nás

Příloha č. 1 - RVP ZV – výstupy učiva geometrie

GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU

Očekávané výstupy – 1. období

žák

- M-3-3-01** *rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa; nachází v realitě jejich reprezentaci*
- M-3-3-02** *porovnává velikost útvarů, měří a odhaduje délku úsečky*
- M-3-3-03** *rozezná a modeluje jednoduché souměrné útvary v rovině*

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

- M-3-3-01p** *pozná a pojmenuje základní geometrické tvary a umí je graficky znázornit*
- M-3-3-01p** *rozezná přímku a úsečku, narýsuje je a ví, jak se označují*
- M-3-3-02p** *používá pravítko*

Očekávané výstupy – 2. období

žák

- M-5-3-01** *narýsuje a znázorní základní rovinné útvary (čtverec, obdélník, trojúhelník a kružnici); užívá jednoduché konstrukce*
- M-5-3-02** *sčítá a odčítá graficky úsečky; určí délku lomené čáry, obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran*
- M-5-3-03** *sestrojí rovnoběžky a kolmice*
- M-5-3-04** *určí obsah obrazce pomocí čtvercové sítě a užívá základní jednotky obsahu*
- M-5-3-05** *rozpozná a znázorní ve čtvercové síti jednoduché osově souměrné útvary a určí osu souměrnosti útvaru překládáním papíru*

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

- M-5-3-01p** *znázorní, narýsuje a označí základní rovinné útvary*
- M-5-3-02p** *měří a porovnává délku úsečky*
- M-5-3-02p** *vypočítá obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran*
- M-5-3-03** *sestrojí rovnoběžky a kolmice*
- M-5-3-05p** *určí osu souměrnosti překládáním papíru*
- *pozná základní tělesa*

Učivo

- **základní útvary v rovině** – lomená čára, přímku, polopřímka, úsečka, čtverec, kružnice, obdélník, trojúhelník, kruh, čtyřúhelník, mnohoúhelník
- **základní útvary v prostoru** – kvádr, krychle, jehlan, koule, kužel, váleček
- délka úsečky; jednotky délky a jejich převody
- obvod a obsah obrazce
- vzájemná poloha dvou přímek v rovině
- osově souměrné útvary

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

Stránka | 5

GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU

Očekávané výstupy

žák

- M-9-3-01** *zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů; využívá potřebnou matematickou symboliku*
- M-9-3-02** *charakterizuje a třídí základní rovinné útvary*
- M-9-3-03** *určuje velikost úhlu měřením a výpočtem*
- M-9-3-04** *odhaduje a vypočítá obsah a obvod základních rovinných útvarů*
- M-9-3-05** *využívá pojem množina všech bodů dané vlastnosti k charakteristice útvaru a k řešení polohových a nepolohových konstrukčních úloh*
- M-9-3-06** *načrtne a sestrojí rovinné útvary*
- M-9-3-07** *užívá k argumentaci a při výpočtech věty o shodnosti a podobnosti trojúhelníků*
- M-9-3-08** *načrtne a sestrojí obraz rovinného útvaru ve středové a osově souměrnosti, určí osově a středově souměrný útvar*
- M-9-3-09** *určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa), analyzuje jejich vlastnosti*
- M-9-3-10** *odhaduje a vypočítá objem a povrch těles*
- M-9-3-11** *načrtne a sestrojí síť základních těles*
- M-9-3-12** *načrtne a sestrojí obraz jednoduchých těles v rovině*

M-9-3-13 *analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu*

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

- M-9-3-03p** *vyznačuje, rýsuje a měří úhly, provádí jednoduché konstrukce*
- M-9-3-04p** *vypočítá obvod a obsah trojúhelníka, čtverce, obdélníka, kruhu*
- M-9-3-05p** *provádí jednoduché konstrukce*
- M-9-3-06p** *rozeznává a rýsuje základní rovinné útvary*
- M-9-3-08p** *sestrojí základní rovinné útvary ve středové a osově souměrnosti*
- M-9-3-10p** *vypočítá povrch a objem kvádru, krychle a válce*
- M-9-3-11p** *sestrojí síť základních těles*
- M-9-3-12p** *načrtne základní tělesa*
- M-9-3-12p** *zobrazuje jednoduchá tělesa*
- *odhaduje délku úsečky, určí délku lomené čáry, graficky sčítá a odčítá úsečky*
- *umí zacházet s rýsovacími pomůckami a potřebami*
- *používá technické písmo*
- *čte a rozumí jednoduchým technickým výkresům*

Učivo

- **rovinné útvary** – přímka, polopřímka, úsečka, kružnice, kruh, úhel, trojúhelník, čtyřúhelník (lichoběžník, rovnoběžník), pravidelné mnohoúhelníky, vzájemná poloha přímek v rovině (typy úhlů), shodnost a podobnost (věty o shodnosti a podobnosti trojúhelníků)
- **metrické vlastnosti v rovině** – druhy úhlů, vzdálenost bodu od přímky, trojúhelníková nerovnost, Pythagorova věta
- **prostorové útvary** – kvádr, krychle, rotační válec, jehlan, rotační kužel, koule, kolmý hranol
- **konstrukční úlohy** – množiny všech bodů dané vlastnosti (osa úsečky, osa úhlu, Thaletova kružnice), osová souměrnost, středová souměrnost

Příloha č. 2 FRAKTÁLY, geometrie okolo nás

Odkaz: Začít spolu <https://sites.google.com/view/centra-aktivit/frakt%C3%A1ly?authuser=0>

MATEMATIKA

Složitě geometrické obrazce jsou často založeny
na jednoduché matematické struktuře.

1. Společně se podívejte na video:

[Fun with Fractals - YouTube](#)

[Fraktály - P² - YouTube](#)

[Fractals in Nature - YouTube](#)

2. Společně pojmenujte, na čem jsou založeny fraktály. Formulujte základní vlastnost fraktálů.

Zapište ji sem:

3. Každý samostatně načrtněte jeden z fraktálů.

Inspirujte se nadšenou matematickou na odkazu:

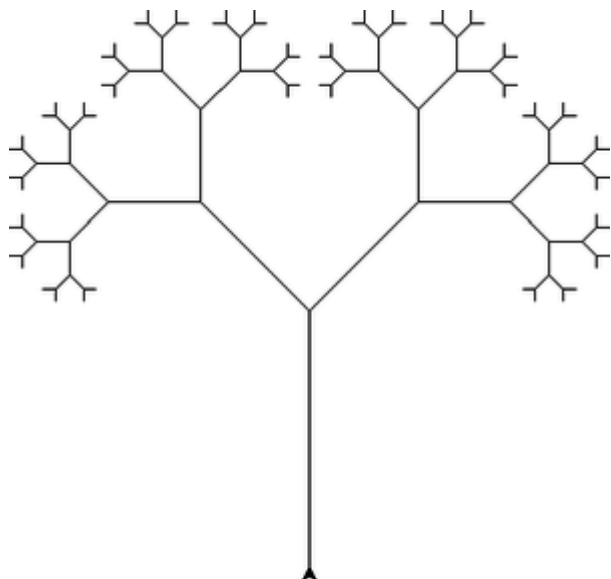
[Hand Drawing Fractals - YouTube](#)

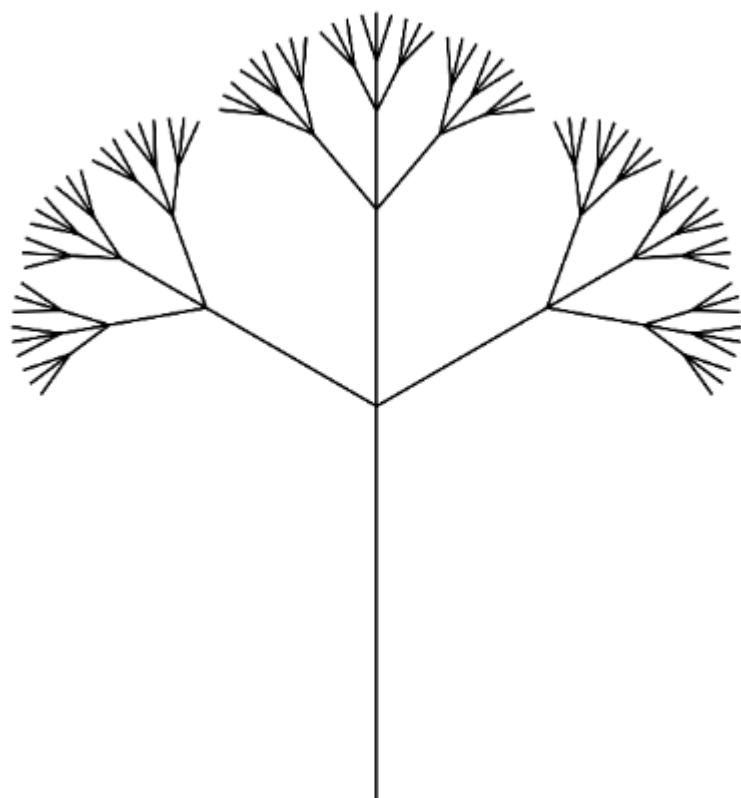
EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

Stránka | 8

[IB111 - Python - Sbíрка příkladů — IB111 - Cvičebnice \(muni.cz\)](#)

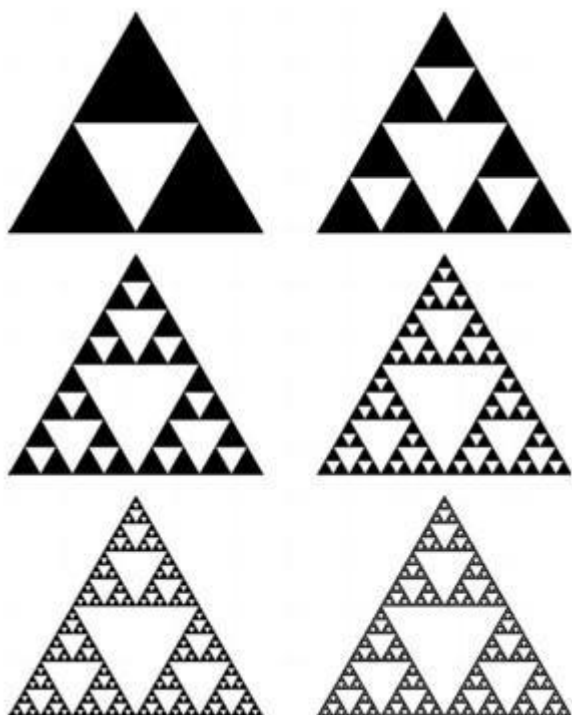
[Pyladies Courseware](#)

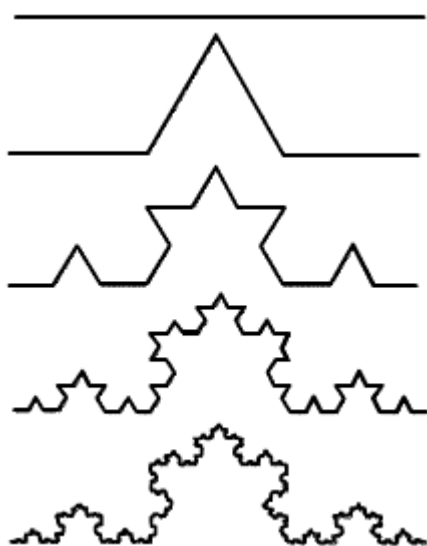
EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

Stránka | 9

[natural science and technology \(news and interests\): DNA kreslí fraktály \(al-ash.blogspot.com\)](http://natural-science-and-technology.com/news-and-interests/dna-kresli-fraktaly/)

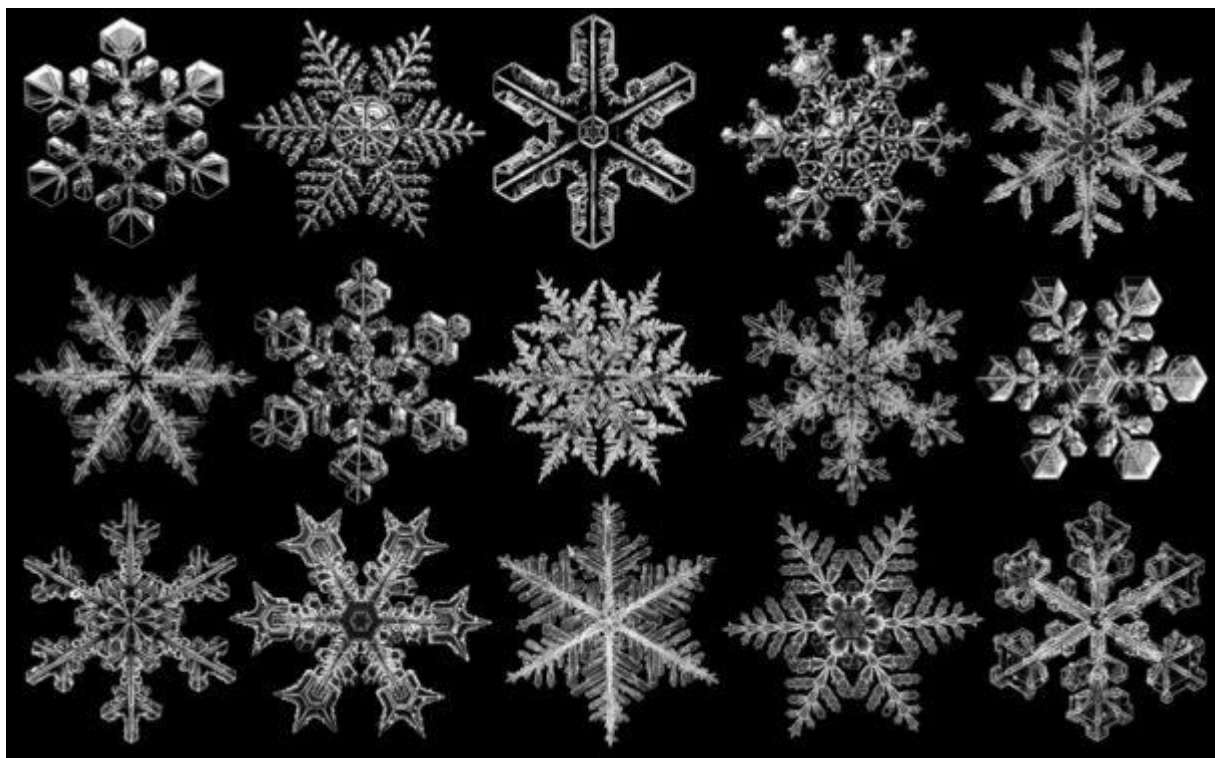
[KŘIVKY \(geneze.info\)](http://geneze.info)

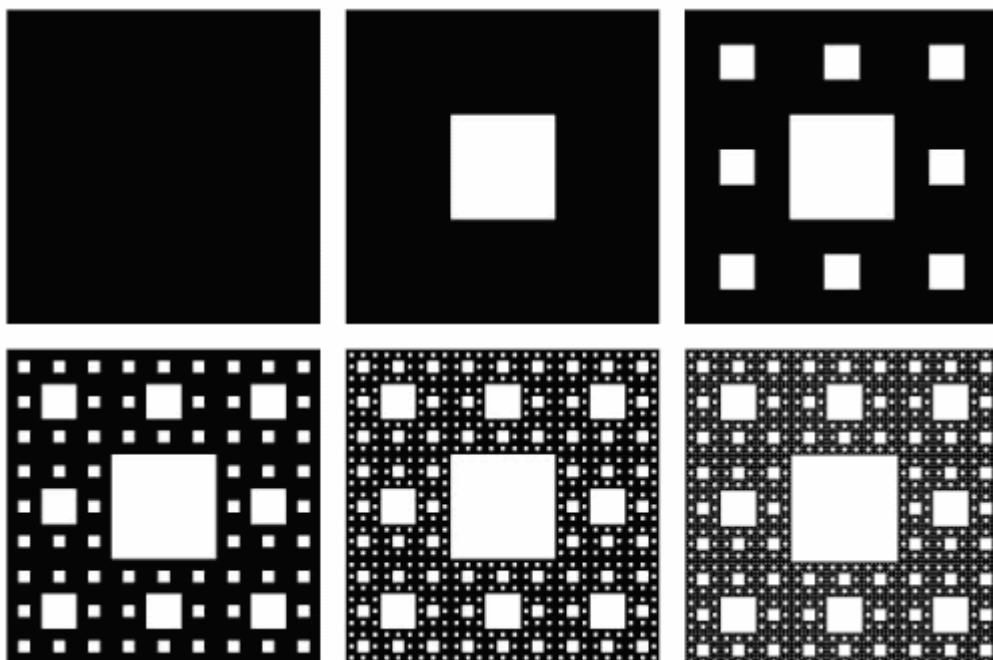
EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

Stránka | 10

[Nádherné sněhové vločky zblízka: Nedýchejte, rozplynou se \(frekvence1.cz\)](http://frekvence1.cz)

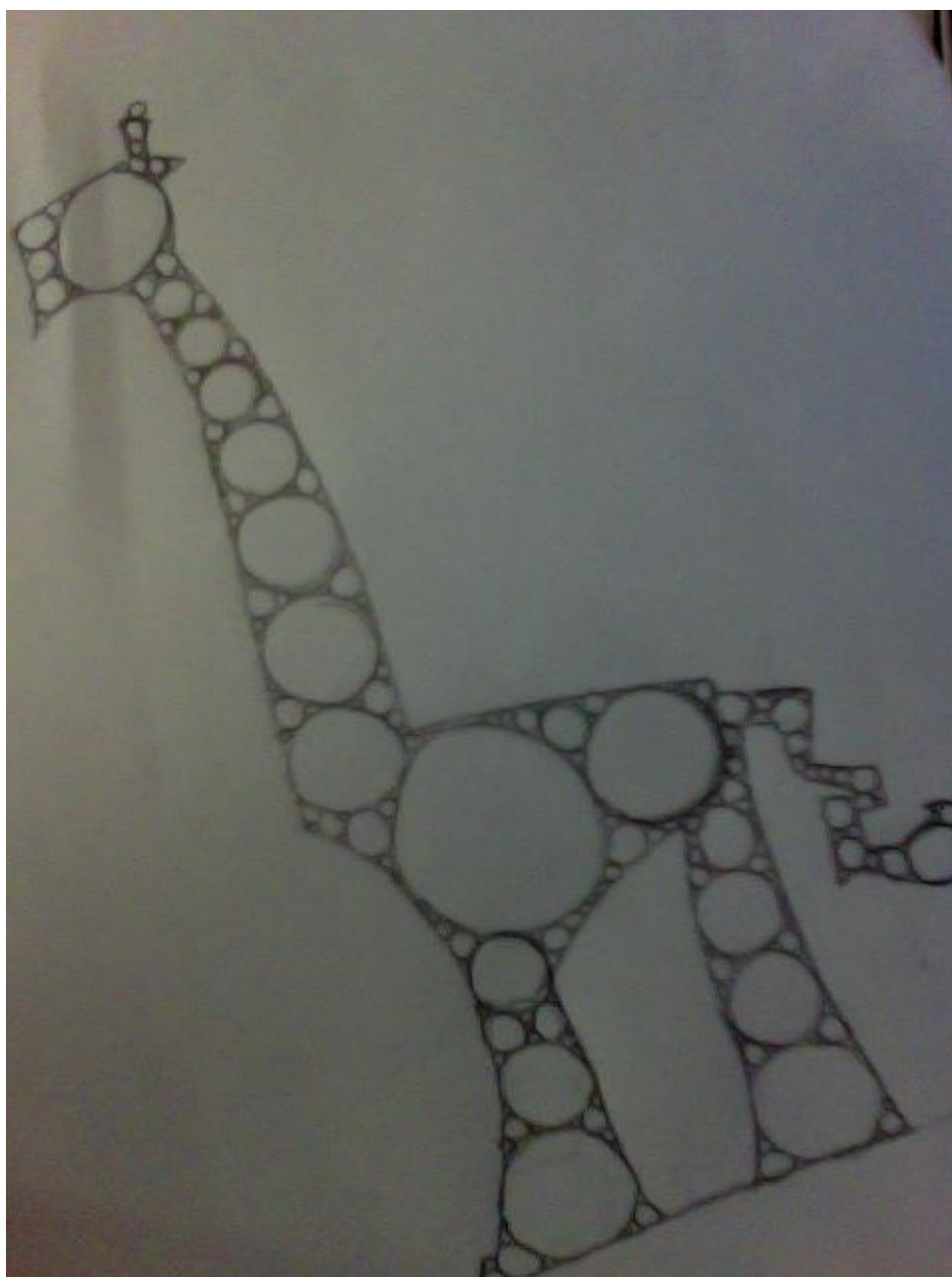
www.fractals.webz.cz/fraktalygeo.htm

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

Stránka | 11

[Rhapsody of a Whimsicality: Century-old postcards, and fractal doodles](#)

Další zajímavý odkaz:

<https://mathigon.org/tasks?q=Geometry>

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

Stránka | 13

Aktivita součástí projektu „Vzkvétání škol Českobrodsko“ reg. č. CZ.02.3.68/0.0/0.0/20_082/0022927, který je financován z Evropského sociálního fondu, z rozpočtu České republiky, z rozpočtu města Český Brod a z rozpočtů vybraných obcí ORP Český Brod.

